

مقدمه تاریخی

۲۵ دی ۱۳۹۵ ساعت ۲۳:۲۸

امام خمینی همچنین تلگرافی برای اسدالله علم نخست وزیر فرستادند که در قسمتی از آن چنین آمده بود: «اگر گمان کردید می‌شود با زور چند روزه، قرآن کریم را در عرض اوستای زرتشت، انجیل و بعض کتب ظاله قرار داد...، بسیار در اشتباه هستید.»

قانون مربوط به انجمنهای ایالتی و ولایتی در ایران سابقه ای بیش از یک قرن دارد. این قانون ابتدا در اردیبهشت ۱۲۸۶ در زمان محمدعلی شاه قاجار به تصویب رسید ولی بیش از پنجاه سال مسکوت ماند تا اینکه دولت اسدالله علم در ۱۴ مهر ۱۳۴۱ زمانی که مجلس شورای ملی تعطیل بود آن را تحت عنوان لایحه انجمنهای ایالتی و ولایتی در هیات وزیران مطرح و سپس به تصویب رساند.

انجمنهای ایالتی و ولایتی قرار بود شوراهایی باشد که در هر استان و شهرستان تشکیل گردد و در مورد مسائل مربوطه تصمیم گیری نماید. در این لایحه جدید که پس از رحلت آیت الله العظمی بروجردی و به عنوان گامی حساب شده در جهت دین زدایی در کشور ارائه گردید شرط مسلمان بودن از رای دهندگان و انتخاب شوندگان برداشته شده بود و همچنین به جای سوگند نمایندگان به قرآن، سوگند به هر کتاب آسمانی مجاز شمرده شده بود.

تصویب این لایحه با مخالفت گسترده در جامعه مواجه شد و اعلامیه های متعددی از طرف مراجع تقلید در بین مردم منتشر گردید و نامه ها و تلگراف های اعتراض آمیز فراوانی از طرف آنان به دربار نوشته شد. نخستین تلگراف امام خمینی به شاه در باره همین موضوع بود. در بخشی از این تلگراف آمده است: «به طوری که در روزنامه ها منتشر شده است دولت در انجمنهای ایالتی و ولایتی اسلام را در رای دهندگان و منتخبین شرط نکرده و این امر موجب نگرانی علمای اسلام و سایر طبقات مسلمین است»

امام خمینی همچنین تلگرافی برای اسدالله علم نخست وزیر فرستادند که در قسمتی از آن چنین آمده بود: «اگر گمان کردید می‌شود با زور چند روزه، قرآن کریم را در عرض اوستای زرتشت، انجیل و بعض کتب ظاله قرار داد...، بسیار در اشتباه هستید.»

امام خمینی در سخنانی خطاب به ملت، ماهیت این لایحه را چنین افشا کردند: «اینها می‌خواستند با تصویب لایحه انجمنهای

ایالتی و ولایتی و الغاء شرط اسلام از رای دهنده و انتخاب شونده ، مقدرات مسلمین را به دست غیر مسلمانان و مانند یهودی های بهایی بسپارند . اگر استانهای این کشور به دست غیر مسلمان بیفتد چه بسا ممکن است از حلقوم خبیث آنان صدایی غیر از قرآن شنیده شود ... ای مومنین بیدار باشید ، اجانب به فکر از بین بردن ایران و کشور مسلمین افتاده اند . جز قرآن مانعی نمی بینند . عمال خود را وادار کردند به هر حيله ای که ممکن است ، قرآن را از بین ببرند ... الآن روز جمعه است هرگوشی که این سخنان را بشنود لازم است به دیگران بگوید مردم را متوجه کنید تا به دولت بگویند ما حاضر نیستیم استانهای این کشور تحت تصرف بهایی نماهای یهودی در آید»

در پی این روشنگریها ، مردم نیز مخالفت خود را با مصوبه انجمنهای ایالتی و ولایتی به صورت تعطیلی بازار و گردهمایی در مساجد و سخنرانیهای متعدد نشان دادند . این مخالفتها ادامه یافت تا اینکه هیات دولت تصمیم گرفت لایحه انجمنهای ایالتی و ولایتی را از دستور کار خود خارج سازد .

اسدالله علم در پیامی به مراجع گفته بود که این لایحه به اجرا در نخواهد آمد . اما امام خمینی اصرار داشت که اعلام لغو این لایحه باید رسماً در جراید کثیر الانتشار منعکس گردد . دولت علم سرانجام ناچار شد این لایحه را در ۱۰ آذر ۱۳۴۱ لغو کند و در جراید اعلام نماید که به تصویب هیات وزیران مصوبه انجمنهای ایالتی و ولایتی قابل اجرا نخواهد بود .

مردم این پیروزی را جشن گرفتند و شهرها را چراغانی کردند .

مجموعه حاضر گلچینی از مقالاتی است که در رسانه های مختلف در ارتباط با انجمنهای ایالتی و ولایتی به رشته تحریر در آمده و طبعا دیدگاههای مختلف را در این زمینه بیان می کند .

آدرس مطلب :

<https://www.cafetarikh.com/news/۲۱۱۶۵/مقدمه-تاریخی>